

ידיעות שבת

בלשון הקודש

גליון שבועי לעונג שבת

אנטוורפן, בלגיא, יצ"ץ

מערכת: yedioshabos@skynet.be

צ"כ 7
שנה 1 גליון 14 לכבוד ש"ק ח' ניסן התשע"ב

31 March 2012

פרשת ו

שבת הגדול

לעזוי נשמת רמי מורתי מרת חוה בת שמואל ע"ה

יום היאהרצייט ו' ניסן

צו את אהרן

פירש רש"י: 'אין צו אלא לשון זירוז. אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס'.

ידוע שכל אבריו של אדם יש להם 'כיס' כעין כיסוי השומר על כל אבר לבל יעשה את הבלחי רצוי. הפה למשל, יש לו שפתיים שבהן יכול הוא לסגרו כל אימת שהוא רוצה להמנע מדיבורים רעים. האוזן יש לה אליה שאפשר לכופ אותה לתוכה כדי שלא לשמוע דבר שאינו הגון. העין יש לה עפעפיים, הידיים והרגליים יש להם כח העמידה מבלי שיצטרכו לנוע וכן שאר האברים המשמשים את חושיו של האדם. לעומת זאת, המחשבה אין לה שום כיס לכסות עליה! הריהי בת חורין! היא פועלת ומשפיעה תדיר. מן הצורך איפוא, לזרז ולשקוד הרבה כדי לשמור על המחשבה מהרהורים רעים.

והנה חז"ל אומרים, שקרבן עולה בא לכפר בעיקר על המחשבות רעות. ואפשר לומר בכונת רש"י, שלכן אמרה תורה בקרבן העולה לשון 'צו' שפירושו זירוז, כי ביותר צריך לזרז במקום שיש בו חסרון כיס כלומר כאשר הדברים אמורים במחשבת הלב שהיא חסרה 'כיס'!

בשם חידושי הר"ם

זאת תורת העולה היא העולה

צריך להבין מהו כפל הלשון: 'תורת העולה' ו-'היא העולה'!

הגמרא במסכת קידושין (דף ל:) מספרת: היו רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית ביה נתזה בלוד. נשאלה שאלה זו בפניהם: 'תלמוד גדול? או מעשה גדול? נענה רבי טרפון ואמר: 'מעשה גדול'. נענה רבי עקיבא ואמר: 'תלמוד גדול'. נענו כולם ואמרו: 'תלמוד גדול - שמביא לידי מעשה'. קושיית העולם על מסקנת מאמר זה ידועה. דאם גדלות התלמוד הוא מה שמביא לידי מעשה, אם כן זהו מה שאמר רבי טרפון שמעשה גדול דלעולם התכלית גדול מהפעולה המכוונת להביא לתכליתו!

השלי"ה מתרץ שהתלמוד של עם ישראל שונה משאר הלמודים תכלית שנוי. שאר הלמודים, מלמדים את האדם לידע איך לעשות המעשה אבל אינם מחייבים את המעשה. מה שאין כן בלימוד התורה הקדושה, הלימוד והמעשה - כל אחד מחייב את השני.

וחשבתי לבאר. שלא רק הלימוד מחייב את המעשה והמעשה מחייב את הלימוד. אלא שצריכים את שניהם כדי לעשות דבר שלם.

והשאלה שנשאלה בבית המדרש הייתה: מה יותר 'גדול', פירושו, כי ידוע כשאדם מתחיל איזה עניין, העסק הראשוני כשעדיין אינו מכירו נראה לו גדול וקשה. וכונתם הייתה במה להתחיל, בלימוד או במעשה? והם חשבו, שאם מעשה יותר גדול, שאפשר ללמוד תוך כדי עשייה. רבי טרפון אמר, שהמעשה הוא העיקר, כי זה באמת המשלים את המצווה כשמקיים אותה. רבי עקיבא סבר, שהרי אי אפשר לקיים את המעשה כראוי מבלי ללמוד תחילה את כל פרטי המצווה על בורים, ולכן צריך להתחיל עם התלמוד.

לבסוף הסכימו כולם לדברי רבי עקיבא, שבגלל זה, שהתלמוד מביא לידי מעשה, צריך באמת להתחיל בו.

וזה מרומז בפסוק: 'זאת תורת העולה' - צריך להתחיל עם תורת העולה כלומר, עם לימוד פרשת העולה, כי - 'היא העולה', היא זו שתביא לקיום ועשיית מצוות העולה.

ב.נ.

קח את אהרן ואת בניו אתו

במדרש רבה כאן (ויקרא פרשה י' ה') איתא: רבי יהודה ורבי יהושע בן לוי. רבי יהודה אומר: 'תשובה עושה מחצה ותפילה עושה הכל' רבי יהושע בן לוי אומר: 'תשובה עשתה את הכל ותפילה עשתה מחצה'.

רבי פנחס מקוריץ זצוק"ל, היה שונא את הגאווה תכלית השנאה. הוא היה אומר: 'בכל העבירות, העובר את העברה עושה איזה מעשה. או פעולה של הזתה היד, עקירת רגל,

עקימת פה, מבט עיניים, דיבור שפתיים וכדומה, ואילו עבירה של גאות, אין החוטא זקוק לכלום. הוא שוכב לו פרקדן על מיסתו, מפקח ואומר בלבו: 'גדול אני'. ומעשה בתלמיד חכם אחד חסיד וירא שמים שהיה רגיל להתפלל שיזכה לרוח הקודש. שמע רבי פנחס מקוריץ ואמר: 'גאוותו של זה, גרמה לו לחשוב כי כבר ראוי הוא להיות בעל רוח הקודש, אבל ידוע מה שאמר רבי יהושע בן לוי, כי תפילה עושה רק מחצה, הלא בגאוותו יזכה לרוח ולא יזכה לקודש!

ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד

כתב רש"י: 'זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה שכן שררה אהבה ביניהם ולכן הספיק להם המקום.

כפרי אחד בא לפני ר' משה מקוברין זצוק"ל בטענה: 'כל זמן שהייתי יחידי בכפר הייתי מתפרנס ברווח. משנתוספו עוד יהודים, הרי פרנסתי מתמעטת'. ענה לו הרבי, כתוב בתהלים (ל"ב י'): 'רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו'. וכך פירוש הפסוק: 'רבים' - העובדה שיש הרבה יהודים במקום אחד, 'מכאובים לרשע'. זה כואב רק לרשע. אבל: 'והבוטח בה' חסד יסובבנו'. מי שבוטח בה' ויודע ומבין שהוא מפרנס את הכל, חושב את זה לחסד שהוא נמצא יחד עם עוד יהודים.

שבת הגדול

הרבה דיו נשפך על הטעם למה נקראת שבת זו: 'שבת הגדול'.

ולכאורה נראה שהדבר פשוט. כי אם נתבונן בשמות שקורים לכל הפרשיות המיוחדות, נווכח, שרוב רובם זה על סמך ההפטורה שנקראת באותו שבת כמו: שבת 'שובה', שבת 'חזון', או שבת 'נחמו'. אם כן גם כאן נקראת שבת זו: 'שבת הגדול', על שם המילים הכי החשובים, המבשרים את הגאולה שבהפטורה שלנו: 'לפני בא יום ה' הגדול והנורא!'

ב.נ.